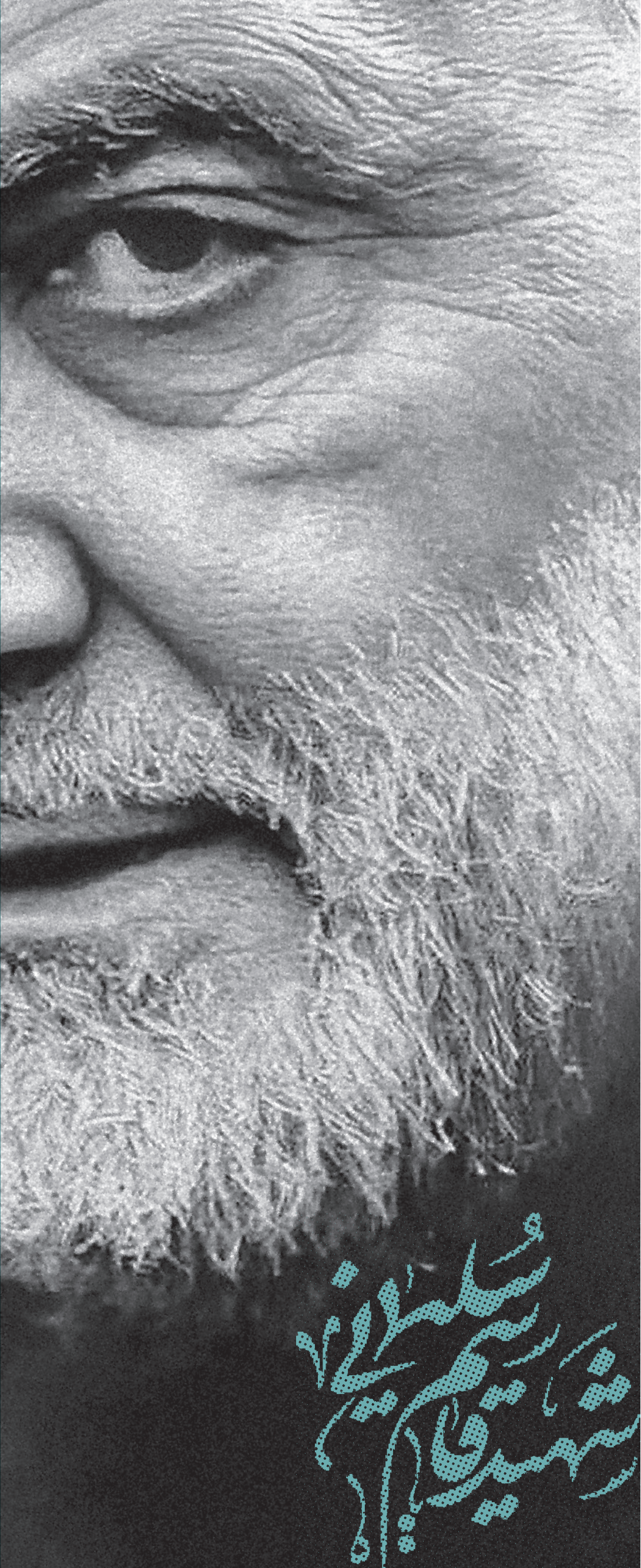

همیشه‌ای سیاسی

نیمه‌پنهان

سردار سلیمانی

فرمانده در میدان سیاست

یادداشت

مهدی شبان

پژوهشگر

ظرافت‌ها در کنش‌های اجتماعی سیاسی سردار دل‌ها

فرو کاستن سردار دل‌ها به بعد نظامی، جفا به این شخصیت جامع‌الاطراف است. حقیقت آن است که حاج قاسم خود را سرباز نظام، انقلاب و دین می‌دانست و گاهی مناسبات سیاسی را در ضمن تحرکات نظامی پیش می‌برد. ضمن مرور برخی از این اقدامات، به تدابیر راهبردی آن شهید عزیز اشاره می‌کنیم:

هدایت مردمی در جبهه مقاومت

روزی که سردار دل‌ها وارد دمشق شد، داعش پشت دروازه‌های کاخ ریاست‌جمهوری بود، شهرهای مهم سقوط کرده بودند و تنها در برخی جاها به‌صورت پراکنده مقاومت‌های محدودی انجام می‌شد. حاج قاسم برای آزادسازی سوریه از ظرفیت مردمی کمک گرفت. او با ایجاد بسیج مردمی و دفاع وطنی در سوریه و ایجاد کمربندهای امنیتی در اطراف شهرها، عزم مقابله با داعش را فراگیر کرد. همزمان با پیاده کردن این ایده که از تجربه بسیج و دفاع مقدس الگو گرفته بود، با تقویت حشدالشعبی منطقه به منطقه شهرها را آزاد کرد.

حافظ اربیل در مقابل داعش، نگاه فرمانطقه‌ای

در سال ۹۲که با هجوم داعش شهرهای عراق و سوریه یکی‌یکی در حال سقوط بود، خبر رسید که اربیل به‌عنوان یکی از شهرهای مهم اقلیم کردستان به‌زودی مورد هجوم تکفیری‌ها واقع خواهد شد. در آن زمان به جز پیشمرگه‌های کردستان هیچ کس آماده مقابله نبود. سردار که این مبارزات را رصد می‌کرد، سریع به مسعود بارزانی، رئیس وقت اقلیم کردستان گوشزد کرد، اما وی آن زمان اعتنایی به این موضوع نمی‌کند تا اینکه اربیل تقریباً به محاصره داعش درمی‌آید. بارزانی به امریکایی‌ها، انگلیسی‌ها، فرانسوی‌ها، ترکیه‌ای‌ها و سعودی‌ها برای حمایت از اربیل پیام می‌فرستد، اما از هیچ کدام پاسخ مثبت دریافت نمی‌کند. در نهایت از ایران و سردار سلیمانی درخواست کمک می‌کند و حاج قاسم به یاری می‌شتابد.

دفاع از سپاه در مقابل حملات دولت وقت

هر چند حاج قاسم با همه دولت‌ها فارغ از جناح‌بندی‌های سیاسی، روابط نزدیکی داشت و از دولت و رئیس‌جمهور حمایت می‌کرد، اما در مواقعی که حملات دولت علیه سسپاه زیاد شده و به‌صورت ناجوانمردانه این نهاد انقلابی مورد تهاجم قرار گرفته بود، سینه خود را سپر می‌کرد. حسن روحانی در رقابت‌های انتخاباتی به سپاه تاخت و روتنمایی از توانمندی‌های موشکی را تلاشی برای ایجاد وقفه و اختلاف در فرایند مذاکرات برجام معرفی کرد. وی چندی بعد در مراسم ضیافت افطاری به‌صورت عجیب و کم‌سابقه‌ای تا توانست به سپاه تاخت تا بلکه ناکارآمدی‌های دولت را به آن نسبت دهد، اینجا بود که سردار سکوت را جایز ندانست و ضمن انتقاد غیرمستقیم نسبت به این حملات، اعلام کرد: «من را هدف قرار دهید، نه سپاه را. اگر سپاه نبود کشور نبود و این حرف همه روزهاست.»

لودرهای مقاومت در خوزستان

سیل سال ۹۸در خوزستان، آنچنان ویرانگر بود که توان بسیاری از نهادها و ارگان‌های دولتی را گرفته بود. ناگهان لودرها و بولدوزرهایی با پلاک عراقی به کمک آمدند. سردار چند روزی وارد خوزستان شده بود و مشغول خدمت‌رسانی بوده‌اما همه خبر نداشتند. وقتی ایومهدی المهنديس رادر خوزستان دیدند، همه فهمیدند که خط مقدم جبهه مقاومت به یاری مردم سیل‌زده آمده است. حاج قاسم به نیروهایش فراخوان داده بود: «مدافعان حرم برای کمک به مردم سیل‌زده به خوزستان بیایند، خوزستان در این حادثه نوعی دفاع از حرم است.» سردار شخصاً به میدان رفت و روستا به روستا امدادرسانی می‌کرد، اما بالاتر از کمک‌های او و نیروهایش، حضور بی‌تکلف حاج قاسم بود که به مردم روحیه می‌داد و امیدها را زنده می‌کرد.

فرا تر از جناح‌بندی‌ها و رقابت‌های سیاسی

بعد از تهدید آمریکا و متحدانش به بستن تنگه‌هرمز، حسن روحانی در دیدار گروهی از ایرانیان مقیم سوئیس گفت: «اصلاً معنا ندارد که نفت ایران صادر نشود و آن وقت نفت منطقه صادر شود، اگر توانستید این کار را بکنید و نتیجه‌اش را ببینید...» سردار سلیمانی با صدور پیامی از مواضع رئیس‌جمهور تقدیر کرد و ضمن حمایت از روحانی نوشت: «دست شما را برای ایراد این سخنان بموقع، حکیمانه و صحیح می‌بوسم.» اما متأسفانه همان موقع برخی به این کار سردار خرده می‌گرفتند. روز بعد نیز روحانی خطاب به ترامپ به سیاست‌های آمریکا حمله و ترامپ نیز روحانی را تهدید کرد. اینجا نیز سردار به حمایت کامل از رئیس‌جمهور برخاست و به ترامپ پاسخ داد: «در شأن رئیس‌جمهور نیست که جواب تو را بدهد. من به‌عنوان یک سرباز جواب تو را می‌دهم. ترامپ قمارباز! من خودم به‌تنهایی در مقابلت می‌ایستم.»

فتنه ۷۸ و دفاع از انقلاب

در حوادث کوی دانشگاه در ۱۸ تیر ۷۸، نامه‌ای از طرف سردار سلیمانی و ۲۳ فرمانده دیگر نوشته شد که نوعی اتمام حجت با رئیس‌جمهور وقت بود. انفعال دولت و دستگاه‌های امنیتی آن در مواجهه با این اتفاقات، عامل اصلی نوشتن این نامه بود. ایشان ضمن ارائه توصیفی روشن از شرایط روز کشور، تصریح کردند که کاسه صبرشان لبریز شده و در صورت عدم رسیدگی رئیس‌جمهور به وضع پدیدآمده، شرایط موجود را بیش از این تحمل نخواهند کرد. فرماندهان با اشاره به حرمت‌شکنی و توهین به میبانی نظام، مختل شدن امنیت کشور برای چند روز، زیرسؤال بردن جمهوری اسلامی، دخالت منافقین در لباس دانشجوی و باقی حوادث تلخ رخ‌داده، این سؤال را مطرح کردند که «در چنین شرایطی تا کی با اشک بنگریم و خون دل بخوریم و با هرج‌ومرج و توهین، تمرین دمکراسی کنیم و به قیمت از دست رفتن نظام، صبر انقلابی داشته باشیم؟»

حضور در میدان فرهنگ

فیلم «چ» اثری ماندگار از سینمای دفاع مقدس بود که مورد استقبال قرار گرفت، اما برخی حائمی‌کیا را متهم به تولیدات سفارشی و حکومتی و از انتقاد کردند. حاج قاسم در نامه‌ای ضمن تمجید از این کارگردان، از او خواست از این سرزنش‌ها نهراسد: «به: سردار هنر برادر عزیز جناب آقای حائمی‌کیا از: سرباز اسلام و ایران با سلام فرصتی شد پس از مدت‌ها فیلم «چ» را ببینم. با دیدن آن صحنه‌ها به یاد غربت دیروز ایرانی‌ترین ایرانی‌ها و اسلامی‌ترین اسلامی‌ها، ایثارگران فداکاری که فرصت یافتند با هنر قابل تقدیر خود، یک نمونه از هزاران نمونه اعجاب‌آور آنان را به تصویر بکشانید و بر مظلومیت امروز همان چهره‌های فراموش شده گریه کردم. جنت الهی برخاسته از دعای مادران شهیدان و مجروحان سسال‌ها بر بستر افتاده، مبارک‌تان باد. برادرت قاسم سلیمانی.»

خوف دیروز، رونق امروز

تاده ۷۰اشاره هر کاری می‌خواستند در شرق کشور خصوصاً جنوب کرمان و سیستان و بلوچستان انجام می‌دادند این مناطق بسیار نامن بود و در آنجا دست به گروگانگیری مردم می‌زدند. حاج قاسم با ۵سال مبارزه بی‌امان شر اشرار را کم و امنیت را در منطقه برقرار کرد. حاج قاسم برای دفع کامل روحیه شرارت، با رویکردی فرهنگی و تربیتی طرحی به نام «تامین‌ها» اجرا و از ظرفیت بومی و قومیتی مردم منطقه استفاده کرد. به‌اشار امان داده شد، با آنها رفتار خوبی کردند و زمینه شغل و کشاورزی برایشان فراهم شد تا به مردم همان منطقه خدمت کنند. این بود که منطقه‌ای که دهه ۷۰خوارنگران‌کننده آن دل‌ها را می‌لرزاند، در دهه ۸۰بر شد از روایت‌های معجزه‌گونه که به واسطه امنیت توسط مردم انجام شد. بعدها سردار از این تجربه در سلماندهی نیروهای مقاومت عراق و سوریه نیز استفاده کرد.